

[Home](#) [Actueel](#) [Nieuws](#) *Modern concept in oud gebouw*

Modern concept in oud gebouw

De vraag naar zorg verandert. Kleinschalige groepswoningen zijn nu de norm, maar veel zorgorganisaties hebben geen geld voor nieuwbouw. Een verouderd gebouw hoeft echter geen blok aan het been te zijn, leert een onderzoek naar tien succesvolle verbouwingen.

Opvattingen over zorg verouderen veel sneller dan de gebouwen. Golden de bejaardenoorden lang als summum van een verzorgde oude dag, tegenwoordig wil niemand meer zo'n lange gang met bedompte kamertjes als huis. 'Onvoorstelbaar dat er in de jaren 60 en 70 discussie was of rollators wel gewenst waren in het bejaardentehuis. Nu kom je een verzorgingstehuis pas binnen als je meerdere gebreken hebt,' schetst onderzoeker Dirk Bergvelt van Architectuur Lokaal een van de in het oog springende veranderingen. Ook de vorm van de opvang is sterk veranderd. De laatste jaren gaat de voorkeur uit naar opvang van de zorgbehoevenden in kleine groepen. De oude gebouwen met individuele kamertjes of juist grote verpleegafdelingen zijn daar niet geschikt voor. Sloop is echter geen optie, want veel panden zijn nog niet afgeschreven. Verbouwen dus. Maar wat zijn goede manieren om dat te doen?

Samen met Hans van Rossum analyseerde Bergvelt in opdracht van Aedes Actiz Kenniscentrum Wonen en Zorg tien voorbeelden waarbij nieuwe zorgconcepten ingepast zijn in oude gebouwen. De studie is onlangs gepresenteerd op het symposium 'Langer door met zorgvastgoed'. Bergvelt onderscheidt in de onderzochte projecten drie groepen: de 'speciaalzaken', de 'warenhuizen' en de 'filialen'. De laatste ontstaan als grote zorgaanbieders deconcentreren en de cliënten laten uitwaaiëren naar kleinere locaties, denk aan zorgboerderijen. De speciaalzaken en de warenhuizen zijn groter, dat zijn transformaties van gebouwen waar de zorgorganisatie al was gevestigd.

Van verzorgingstehuis uit de jaren 80 tot zorghotel anno 2010. De nieuwe vleugel van zorghotel De Vier Ambachten in Spijkenisse.

Foto: Peter de Ruig/Topos architecten

Een voorbeeld van zo'n speciaalzaak is zorghotel De vier Ambachten in het centrum van Spijkenisse. Topos architecten heeft het voormalig verzorgingstehuis uit de jaren 80 in opdracht van eigenaar WoonzorgNederland omgevormd tot een zorghotel met vijftig appartementen. Zorgorganisatie Careyn exploiteert het hotel. De ruime één- en tweepersoons appartementen zijn bedoeld voor mensen die tijdelijk intensieve verpleeghuiszorg nodig hebben. Bergvelt: 'Het oude gebouw is uitgebreid met een nieuwe vleugel. Want in deze luxere opzet van verzorging is meer ruimte nodig per cliënt en de zorgaanbieder moet de productie wel op peil houden. De Wet van behoud van Zorgomzet noemt Hans van Rossum het.'

Woonzorgcentrum De Hoven in Lelystad huisvest ook buurtfuncties.
Foto: Architectenburo Van Rassel

Bij het upgraden van bestaande gebouwen is één optie om je te specialiseren in het bieden van intensievere zorg, een andere strategie is het spreiden van het risico. Een voorbeeld van dit 'warenhuismodel' is De Hoven in een ruim opgezette jaren 80 wijk in Lelystad. Met Architectenburo Van Rassel is het verzorgingshuis omgevormd tot een woonzorgcentrum met kleinschalige woongroepen voor dementerenden, appartementen voor zorgvragers, een gedeelte waar terminale zorg wordt verleend en een zotel, bedoeld voor tijdelijk verblijf van zieken om mantelzorgers te ontlasten. Maar de Hoven vervult ook een buurtfunctie. Op de begane grond is een wijkplein ingericht met restaurant, waar allerlei activiteiten en diensten voor buurt(bewoners) van de De Hoven worden georganiseerd. Bergvelt: 'Zo'n breder scala aan functies kan het financiële draagvlak verbreden. Gemeenten zijn genegen om een bijdrage te geven als er ook welzijnsfuncties ondergebracht worden.'

Interieur woonzorgcentrum De Hoven in Lelystad. Foto:
Architectenburo Van Rassel

Het onderzoek, dat zowel reguliere als monumentaire complexen betreft, leert wel dat verbouwing een 'onzeker avontuur' is. Onderschat het niet, waarschuwt Bergvelt. 'Het blijkt voor zorginstellingen lastig om op voorhand hun programma van eisen helder te formuleren en om in te spelen op onverwachte zaken. Ten slotte moet het nieuwe concept in een oud stramien ingepast worden en dat leidt soms tot bouwkundige verrassingen.' Dat kunnen ook cadeautjes zijn', zegt onderzoeker Bergvelt.

De publicatie 'Langer door met zorg' is vanaf medio januari 2011 te downloaden van de website van het Aedes Actiz kenniscentrum wonen en zorg.

Meer informatie

www.kcwz.nl (<http://www.kcwz.nl>)

www.arch-lokaal.nl (<http://www.arch-lokaal.nl>)